

Morálna teológia

1. Význam, dôležitosť a danosti morálnej teológie ako vedy, pre človeka a náboženskú výchovu.
2. Povolanie človeka k spoločnému životu s Bohom v Starom a Novom zákone; morálne dobro.
3. Morálny zákon, Boží a ľudský zákon, definícia, rozdelenie a rozlíšenie, špecifikácie jednotlivých členení, záväznosť.
4. Svedomie, biblický koncept, Druhý vatikánsky koncil o svedomí, rozdelenie, hľadanie istoty v dimenzii svedomia; situačná etika.
5. Morálne konanie ľudskej osoby, poznanie, úmysel, vôľa, sloboda, faktory a podmienenosti mravného života.
6. Základná voľba, vnútorné a vonkajšie skutky, účinky skutkov, princíp skutku s dvojakým účinkom.
7. Teologicko-morálna dimenzia čnosti všeobecne, jej podstata, rozdelenie, ich vzájomná väzba a vzťah.
8. Ľudské „nie“ povedané Bohu hriechom. Biblický kontext, špecifické a teologické členenie, sociálny aspekt hriechu, rúhanie proti Svätému Duchu.
9. Pramene a ciele morálnej teológie: Hlavné pramene (Sv. písmo, Tradícia, Cirkev). Druhotné pramene (teológia a rozumové poznanie). Ciele morálnej teológie.
10. Morálna teológia a Božie volanie: Božie volanie v Starom zákone a v Novom zákone. Božie volanie u sv. Tomáša. Božie volanie a mravné dobro.
11. Božie volanie v zákone: Hodnota a funkcia zákona podľa Svätého písma. Večný zákon a zákon milosti. Pozitívny Boží zákon. Prirodzený mravný zákon. Zákon ľudský.
12. Božie volanie vo svedomí. Človek a svedomie (antropologický pohľad). Druhy a formy svedomia. Pochybujúce svedomie a morálne systémy. Zákon a svedomie.
13. Poznanie a morálny čin: Poznanie a slobodná vôľa v morálnom čine. Osobitný a všeobecný predmet vôle. Finis operis a finis operatis. Vonkajší a vnútorný čin. Zodpovednosť a činnosť s dvojakým účinkom.
14. Človek a hriech: Hriech v pohľade svätého písma. Pohľad Druhého vatikánskeho koncilu na hriech. Druhovú a číselnú rozlíšenie hriechu. Príčina a pôvod hriechu.
15. I., II., III. Božie prikázanie a hriechy proti nim.
16. IV. Božie prikázanie a hriechy proti nemu.
17. V. a VIII. Božie prikázanie a hriechy proti nim.
18. VI. a IX. Božie prikázanie a hriechy proti nim.
19. VII. a X. Božie prikázanie a hriechy proti nim.

Didaktika náboženstva, katechetiky a kresťanskej pedagogiky

1. **Základné pojmy:** katechéza v kontexte procesu evanjelizácie vs. vyučovanie náboženstva, komplementarita katechézy a vyučovania náboženstva, katechetika a didaktika náboženstva; náboženská pedagogika: predmet náboženskej pedagogiky; ciele a oprávnenosť náboženskej výchovy
2. **Obsahové hľadisko vyučovania náboženstva:** obsah vzdelávania v kontexte vyučovania náboženstva, kritériá výberu obsahu vzdelávania, základné normatívne dokumenty vymedzujúce obsah vzdelávania pred a po kuriikulárnej transformácii regionálneho školstva
3. **Vývinové charakteristiky osoby a ich využitie pri vyučovaní náboženstva:** Eriksonova koncepcia životnej cesty; Piagetova koncepcia kognitívneho vývinu; Kohlbergova koncepcia morálneho vývinu; J. K. Fowler a jeho koncepcia vývinu „Faith“
4. **Procesuálne hľadisko vyučovania náboženstva:** pojem vzdelávacie ciele, hierarchizácia a taxonómia vzdelávacích cieľov v kontexte vyučovania náboženstva; príprava na hodinu
5. **Motivačné faktory vyučovacieho procesu:** problematika hodnotenia a klasifikácie žiakov na hodinách náboženstva a funkcie hodnotenia; problémové správanie žiakov, jeho príčiny a vzťah k motivácii na hodinách, techniky modifikácie správania, stratégie zvládania triedy
6. **Osobnosť a autorita učiteľa náboženstva (katechéty):** prechod od chápania učiteľstva ako povolania ku učiteľstvu ako profesii, progresívne štandardy učiteľa, koncepcia kariérneho postupu učiteľa; typológia osobnosti učiteľa; požiadavky na udelenie a podržanie kánonickej misie pre učiteľa náboženstva; formálna a neformálna autorita učiteľa; faktory podmieňujúce autoritu učiteľa, autorita v kontexte procesu formácie
7. **Súčasná katechéza po Druhom vatikánskom koncile:** dokumenty Magistéria relevantné pre súčasnú katechézu, ich vznik a krátka charakteristika; modely súčasnej katechézy a reč v súčasnej katechéze
8. **Pramene a princípy súčasnej katechézy:** Božie slovo, Liturgia, Magistérium a teológia, Svedectvo kresťanského života ako pramene katechézy; Vernosť Bohu a vernosť človeku v súčasnej katechéze
9. **Metodika súčasnej katechézy:** klasifikácia metód vo vyučovaní náboženstva a v katechéze; biblická a liturgická katechéza; modlitba v katechéze; využitie obrazu v katechéze
10. **Náboženská pedagogika:** vzťah človeka k náboženstvu; náboženstvo a utváranie osobnosti; vytváranie náboženských postojov; náboženská skúsenosť a socializácia; identifikácia a viera

Odporúčaná literatúra

- ALBERICH, E. - DŘÍMAL, I. *Katechetika*. Praha : Portál, 2008.
FONTANA, D. *Psychologie ve školní praxi*. Praha : Portál, 2003.
KOLÁŘ, Z. - ŠIKULOVÁ, R. *Hodnocení žáku*. Praha : Portál, 2002.
MUCHOVÁ, L. *Úvod do náboženské pedagogiky*. Olomouc : MCM, 1994.
ŘÍČAN, P. *Psychologie: Příručka pro studenty*. Praha : Portál, 2005.
VALOVIČ, E. *Náčrt Katechetiky I*. Bratislava : TFTU, 1999.
VALOVIČ, E. *Náčrt Katechetiky II*. Bratislava : TFTU, 2001.

Tézy k magisterským štátnym skúškam

Nový zákon

1. Mladosť sv. Pavla: datovanie jeho narodenia, lokalizovanie jeho narodenia, jeho pôvod, postavenie jeho rodiny, štúdiá v rodnom meste a v Jeruzaleme, biblické pramene o jeho živote.
2. Predstavte druhú misijnú cestu sv. Pavla (okolnosti tejto cesty, itinerárium, čas a dôležité udalosti).
3. Prestavte Evanjelium podľa Jána na základe nasledovnej schémy: autor podľa tradície, autor podľa textu, miesto a doba vzniku, štruktúra, charakteristické črty a jeho teologický význam. Čo sa dozvedáme o jeho pôvode z diel cirkevných otcov?
4. V piatej až desiatej kapitole Evanjelia podľa Jána nachádzame udalosti na pozadí starozákonných sviatkov. Vymenujte tieto židovské sviatky, stručne ich vysvetlite a uveďte čím ich Ježiš nahrádza a „dopĺňa“.
5. Predstavte rozdiely a podobnosti medzi Evanjeliom sv. Jána a synoptickými evanjeliami.
6. Vysvetlite termín zázrak vo Svätom písme. Ktoré výrazy v tejto oblasti preferujú synoptické evanjeliá a ktoré autor Evanjelia podľa Jána? Argumentujte konkrétnymi príkladmi zo štvrtého evanjelia.
7. Predstavte Prvý list Solúnčanom (okolnosti vzniku, adresáti, doba a miesto vzniku, charakteristické črty, teologický a pastoračný význam).
8. Predstavte Prvý list Korinťanom (dejiny mesta a kresťanskej komunity, okolnosti vzniku, doba a miesto vzniku, teologický a pastoračný význam).
9. Čo rozumel sv. Pavol pod termínom evanjelium? Vysvetlite význam a obsah tohto slova, predstavte proces jeho šírenia, pavlovskú kerygmu, dynamizmus ducha, dynamizmus tela, helénske, židovské a pavlovské chápanie človeka.
10. Ospravedlivenie v listoch sv. Pavla. Predstavte terminológiu, helénsky, židovský, právnický a náboženský koncept spravodlivosti a proces ospravedlivenia.

Tézy k magisterským štátnym skúškam

Pastorálna teológia

1. Termín "liturgia" a pojem kultu vo Svätom Písme (*Pôvod termínu "liturgia"; Leitourghía v helenizme; Leitourghía v Starom zákone; Leitourghía v Novom zákone; Leitourghía v prvých poapoštolských spisoch; ďalší vývoj; Kult vo Svätom Písme – Starý zákon; Kult vo Svätom Písme – Nový zákon*).
2. Vývoj liturgie v 2. - 3. storočí a obrat v 4. storočí (*sv. Justín, Apoštolská tradícia, Didascalia apostolorum, cirkevný otcovia 2.-3. storočia; vplyv tzv. Milánskeho tolerančného ediktu na vývoj liturgie, mystagógia a hlavní predstavitelia mystagogických kázni*).
3. Slovanská liturgia a evanjelizácia svätých Cyrila a Metoda (*Svätý Cyril a Metod v slávení Cirkvi; životopisný náčrt a misia sv. Cyrila a Metoda; otázka rítu v slovanskej liturgii; moment liturgickej inkulturácie v misijnej činnosti sv. Cyrila a Metoda; potvrdenie liturgie v slovanskom jazyku pápežmi Adriánom II. a Jánom VIII.*).
4. Gregorova reforma a liturgický život na konci stredoveku.
5. Liturgické hnutie v 20. storočí. Druhý vatikánsky koncil a konštitúcia o posvätnej liturgii *Sacrosanctum concilium*.
6. Etymológia a charakteristika rítu – obradu. Znak, symbol a jeho etymológia.
7. Postoje, gestá a symbolika prirodzených prvkov v liturgii.
8. Charakteristické črty slávenia Liturgie hodín po Druhom vatikánskom koncile.
9. Nedel'a. Dejiny vytvárania liturgického roka.
10. Charakteristické črty liturgickej spirituality.